

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Tweede Kamer
De Voorzitter van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T
@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000203182

Uw brief (kenmerk)

Datum 29 november 2019
Betreft Verzoeken van de vaste commissie voor Financiën over
Kinderopvangtoeslagen

Geachte Voorzitter,

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Financiën van 19 november jl.¹ heeft de commissie mij in het kader van de CAF 11-zaak verschillende verzoeken gedaan die voortvloeien uit de aangenomen motie Omtzigt c.s. (35302, nr. 21). De vaste commissie voor Financiën heeft daarnaast in de procedurevergadering van 20 november jl.² vragen gesteld over mijn toezeggingen van 4 november jl.

In deze brief ga ik in op deze vragen en daarnaast treft u ook de door uw Kamer in de regeling van werkzaamheden van 13 november jl. gevraagde reactie op de brief van . Uit de brief van blijkt dat interne signalen beter moeten worden opgepakt en beoordeeld. Dit raakt ook aan de cultuur van de Belastingdienst. In het bericht van de FNV van begin deze week kwamen de cultuur en het onveilige werkklimaat bij de Belastingdienst ook aan de orde. Daar ga ik in deze brief ook kort op in.

Ik maak gebruik van de uitnodiging van om met elkaar in gesprek te gaan en ik zeg uw Kamer toe op een later moment met een meer uitgebreide reactie te komen.

Leeswijzer

De brief is opgebouwd langs de volgende paragrafen:

- A. Reconstructie en conclusies over de handelwijze CAF breed en CAF 11;
- B. Toezeggingen pauzering dwanginvordering;
- C. Brief van .
- D. Procesfouten;
- E. Stand van zaken motie praktische rechtsbescherming;
- F. Overig.

¹ 2019D46833

² 2019D47020

A. Reconstructie en conclusies over de handelwijze CAF breed en CAF 11

De Adviescommissie uitvoering toeslagen (hierna: Adviescommissie) heeft in paragraaf 1.3 van haar interim-advies van 14 november jl. aangegeven zich een beeld te hebben gevormd van het feitencomplex, de dossiers en processen in de CAF 11-zaak.³ In hoofdstuk 2 wordt dit door de Adviescommissie uitgewerkt in een feitelijke beschrijving van de CAF 11-zaak en de Adviescommissie gaat daarbij in op de besluitvorming, bevindingen en afloop van de CAF 11-zaak. De Adviescommissie gaat daarbij ook in op de oprichting van het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) en de wijze waarop in een van de eerste onderzoeken in dat kader (CAF 11) is geopereerd. Dit rapport is door mij op 14 november jl. met uw Kamer gedeeld.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2019-0000203182

De Adviescommissie heeft in hoofdstuk 2 van haar rapport de gang van zaken omtrent CAF 11 zo feitelijk mogelijk beschreven. Ik kan mij volledig vinden in de geschetste analyse. In het verlengde daarvan heb ik uw Kamer in mijn brief van 15 november jl. geïnformeerd over de aanvullende inzichten en detaillering op basis van alle beschikbaar gekomen informatie naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie en de opgevraagde informatie door de ADR, uw Kamer en het Wob-verzoek. Met deze brief heb ik uw Kamer de documenten gestuurd die onderdeel waren van het omvangrijk Wob-verzoek dat ik gelijktijdig in behandeling had. De Adviescommissie heeft hier voor haar feitelijke beschrijving ook toegang toe gehad. In mijn brief van 22 november jl. heb ik op uw verzoek nadere toelichting gegeven op de verstrekte documenten. Uw Kamer heeft op 28 november ook een besloten hoorzitting met de Adviescommissie gehad, waarvan het verslag openbaar zal worden gemaakt.

Uw verzoek om een feitenrelaas vraagt ook om de duiding wie, wanneer, welk besluit in CAF-gerelateerde zaken genomen heeft en op basis van welke informatie, en welke handelingen onrechtmatig waren. De Adviescommissie zegt hierover: *"De vooringenomen wijze van het CAF 11-onderzoek en de besluitvorming blijkt niet uit één of enkele handelingen of besluiten. Met uitzondering van de zachte stopzetting van de KOT 2014, waren alle stappen die werden gezet en besluiten die werden genomen in het onderzoek op zichzelf beschouwd niet onregelmatig. De vooringenomen handelwijze ligt besloten in de cumulatie van vele, kleine voor de betrokken ouders nadelige stappen, handelingen en beslissingen die werden ingegeven door de veronderstelling dat er sprake was van vermoedelijke fraudeurs. Dat begon in wezen al met de beslissing om, nog voor men de daarvoor relevante informatie had opgevraagd, te besluiten om alle voorschotbetalingen met betrekking tot KOT 2014 stop te zetten. Niet het feit dat die stopzetting in strijd was met de daarvoor geldende bepalingen, maar het feit dat daartoe besloten werd voor vrijwel alle CAF 11-ouders die KOT 2014 ontvingen, hoewel maar bij een beperkt aantal daarvan onregelmatigheden waren gebleken, getuigt van vooringenomenheid. Ouders kregen ook niet de gelegenheid om te corrigeren."*

In het verlengde van de constatering van de adviescommissie heb ik de ADR gevraagd op basis van verifieerbare informatie van de Belastingdienst onderzoek te doen naar de vraag wanneer de ambtelijke en politieke top wist van het onrechtmatig handelen en andere problemen. Dit betreft deelvraag 9 van de bijgestelde onderzoeksoopdracht die op 2 september jl. met uw Kamer is gedeeld.⁴

³ 2019Z22146 (Interim-advies Adviescommissie uitvoering toeslagen).

⁴ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 519.

Het verzoek van uw Kamer loopt daarmee deels vooruit op de onderzoeksresultaten van de ADR. Deze resultaten verwacht ik voor het einde van het jaar te ontvangen. Het onderzoek van de ADR zal ik vervolgens samen met het eindrapport van de Adviescommissie na het kerstreces aan uw Kamer sturen. Het onderzoek moet ook antwoord geven op de vraag in hoeverre de onderbouwing van de diverse beschikkingen ten aanzien van de stopzetting van de voorschotten adequaat is vastgelegd, welke stopzettingsgronden in hoeveel gevallen gehanteerd zijn en welke stopzettingsgrond in de beschikking is opgenomen in relatie tot de regelgeving. Ik wil het onderzoek van de ADR afwachten en niet op de uitkomsten ervan vooruitlopen. Wel wil ik op dit moment al een eerste invulling geven aan uw verzoek door in de bijlage de beschikbaar gekomen informatie uit mijn brief van 15 november jl. en de Adviescommissie in een zeer gedetailleerde tijdlijn weer te geven. Daarbij zijn hyperlinks opgenomen naar de achterliggende stukken. Ik merk hierbij op dat het geen uitputtende lijst is, maar dat de belangrijkste gebeurtenissen zijn weergegeven. Uit de tijdlijn blijkt ook dat de vooringenomen handelwijze besloten ligt in de cumulatie van vele, kleine voor de betrokken ouders nadelige stappen, handelingen en beslissingen die werden ingegeven door de veronderstelling dat er sprake was van vermoedelijke fraudeurs. Dit sluit aan bij de conclusie van de Adviescommissie.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
2019-0000203182

B. Toezeggingen pauzeren dwanginvordering

De vaste commissie voor Financiën heeft in de procedurevergadering van 20 november jl. onder meer gesproken over mijn toezeggingen van 4 november jl. om dwanginvorderingsmaatregelen op te schorten (de 'pauzeknop'). Mijn toezeggingen gelden voor twee groepen, namelijk (1) toeslaggerechtigden die in het verleden een opzet/grove schuld-kwalificatie hebben gekregen en (2) toeslaggerechtigden die zijn betrokken bij de overige CAF-zaken (niet-CAF 11). De commissie heeft signalen ontvangen dat er nog steeds toeslagen worden verrekend en verzoekt mij deze verrekening per ommegaande te stoppen.

De signalen van de commissie kloppen inderdaad. De toeslagschulden van deze twee groepen zijn in november van dit jaar voor een laatste keer verrekend met toeslagvoorschotten. Dit kan worden verklaard door de werking van het toeslagensysteem. Het toeslagvoorschot is, hoewel het maandelijks wordt uitbetaald, een jaarrecht. In sommige gevallen heeft de verrekening van het totale voorschot over 2019 al eind vorig jaar plaatsgevonden. Gegeven het tijdstip van mijn toezegging van 4 november jl. kon de feitelijke verrekening in de maand november in het massale proces niet meer tijdig ongedaan worden gemaakt. De toeslagen die in de maand december worden uitbetaald zullen niet worden verrekend. Betrokkenen zullen persoonlijk worden benaderd met het aanbod om, indien betrokkenen dat willen, de verrekening in november ongedaan te maken. Niet iedereen zal daar voor kiezen omdat ongedaanmaking van de verrekening de toeslagschuld voor dat deel doet herleven.

C. Brief van [redacted]

Een ander belangrijk signaal van onvolkomenheden bij de inning van toeslagen heeft mij bereikt via de brief van [redacted] eerder deze maand die ook aan uw Kamer is gestuurd. [redacted] schrijft in zijn brief dat bezwaarschriften tegen invorderingsbeslissingen in de periode waarin hij werkzaam was bij de Toeslagen niet werden behandeld conform de eisen van de Awb. Hij meldt dat bezwaarschriften telefonisch of via een informatiebrief afgedaan zijn zonder dat

daarop een gemotiveerde schriftelijke uitspraak met rechtsmiddelenverwijzing volgde. Deze 'vereenvoudigde' wijze van afdoening heeft zich inderdaad in enkele honderden gevallen voorgedaan. Dit is niet conform de wettelijke bepalingen en de rechtsbescherming van betrokkenen is hierdoor geschaad. Sinds 1 mei 2015 komt deze praktijk niet meer voor. De personen die met deze werkwijze zijn geconfronteerd kunnen helaas niet meer worden getraceerd in de administratie van de Belastingdienst en kunnen dus niet actief worden benaderd.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
2019-0000203182

[] maakt in zijn brief daarnaast melding van het ten onrechte intrekken van 40.000 uitstellen van betaling in verband met een ingediend bezwaarschrift. Ook dit heb ik laten onderzoeken. Dit signaal wordt als zodanig niet herkend. Wel is uit onderzoek gebleken dat in dezelfde periode circa 40.000 betalingsregelingen in het automatiseringssysteem een andere code meekregen. Deze interne actie was bedoeld om verrekeningen met eenmalige teruggaven geautomatiseerd te kunnen laten plaatsvinden, terwijl dat tot die tijd handmatig werk vergde. Voor de betrokkenen was deze actie niet zichtbaar en had het geen gevolgen. Het zou kunnen zijn dat de 40.000 die [] in zijn brief meldt betrekking heeft op deze actie. Hierover hoop ik meer duidelijkheid te krijgen in mijn gesprek met hem.

Overigens zijn er andere onvolkomenheden geconstateerd die zich in dezelfde periode hebben voorgedaan. Zo zijn er in die periode acties gehouden om achterstanden weg te werken waarbij niet conform wettelijke bepalingen of beleid is gehandeld. Ook leidt een gebrekkige gegevensuitwisseling tussen Toeslagen en de inspecteur soms tot fouten. Het gaat hierbij om de volgende onvolkomenheden:

- a. Als een bezwaarschrift tegen een terugvorderingsbeschikking betrekking heeft op de vaststelling van het inkomen wordt dit bezwaarschrift niet door Toeslagen behandeld, maar door de inspecteur. Door de gebrekkige gegevensuitwisseling tussen Toeslagen en de inspecteur komt het voor dat uitstel van betalingen in die gevallen ten onrechte niet wordt verleend of te snel wordt ingetrokken. In de praktijk kan dit probleem zich nog steeds voordoen. Er wordt momenteel gewerkt aan maatregelen om dit in de toekomst te voorkomen.
 - b. Bij acties om de achterstand in de afdoening van bezwaren weg te werken zijn in 2015 en 2016 circa 3.500 te laat ingediende bezwaren zonder nader onderzoek niet-ontvankelijk verklaard. Wel heeft in deze gevallen de mogelijkheid tot het instellen van beroep opengestaan bij de rechter.
 - c. In 2015 en 2016 heeft een schoningsactie plaatsgevonden waarbij langdurig (langer dan 2 jaar) verleende uitstellen van betaling werden ingetrokken. Dit was soms onterecht. Als de betrokkenen zich meldden kregen ze in dat geval opnieuw uitstel van betaling.
- Alle hierboven geconstateerde onvolkomenheden zijn in strijd met beleid en/of wet- en regelgeving. De Belastingdienst spant zich tot het uiterste in dat dit in de toekomst niet meer gebeurt.

De opmerkingen van [] laten zien dat interne signalen beter moeten worden opgepakt en beoordeeld. Deze signalen moeten worden opgepakt. Dit sluit ook aan bij de brief van de FNV over de cultuur en het onveilige werkklimaat binnen de Belastingdienst. Ik betrek deze signalen over cultuur en veiligheid - samen met het medewerkerstevredenheidsonderzoek - bij de verdere uitwerking van het cultuurprogramma. Investeren in leiderschap en

cultuur bij de Belastingdienst is urgent en noodzakelijk. Om die reden heb ik van "cultuur" een op zichzelf staande pijler gemaakt binnen mijn aanpak 'beheerst vernieuwen'.⁵ Ik wil dat het cultuurprogramma wordt gedragen door zowel leidinggevendenden als medewerkers van de Belastingdienst. Het programma wordt herijkt naar aanleiding van de uitkomsten van het externe onderzoek naar de cultuur in de Belastingdienst.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
2019-0000203182

D. Procesfouten

Op het gebied van de inning hebben mij recent meer berichten bereikt van onzorgvuldigheden of zelfs gemaakte fouten. Hoewel deze problematiek verder reikt dan het CAF-dossier vind ik het wel van belang de onderstaande onderwerpen in deze brief aan uw Kamer te melden. Ik heb echter tijd nodig om verder onderzoek te doen naar de precieze oorzaken en de mogelijkheden om deze fouten uit het verleden te herstellen en voor de toekomst te voorkomen. Dat is van belang om de getroffen personen zo goed mogelijk te helpen. Hierover informeer ik uw kamer zo spoedig mogelijk.

Herzieningsverzoeken

De Adviescommissie maakt in het interim-advies melding van een systeemfout waarbij uitstellen van betaling in verband met een ingediend bezwaarschrift na 6 maanden automatisch worden ingetrokken. Er blijkt inderdaad sprake te zijn van een systeemfout; niet bij bezwaarschriften, maar bij herzieningsverzoeken. Uitstellen van betaling in verband met een ingediend herzieningsverzoek worden na 6 maanden geautomatiseerd ingetrokken. Het is in strijd met het beleid als dit gebeurt voordat het herzieningsverzoek inhoudelijk is behandeld. Het gevolg van het ten onrechte automatisch intrekken van uitstel van betaling is dat de betalingsverplichting herleeft. Als de schuld niet wordt betaald, zal de dwanginvordering worden opgestart. Dit begint met een aanmaning en daarna volgt eventueel een dwangbevel. Deze invorderingsmaatregelen zullen uiteraard weer worden ingetrokken op het moment dat van de fout is gebleken, bijvoorbeeld als iemand zich naar aanleiding van de aanmaning bij de Belastingdienst meldt. De systeemfout heeft overigens geen gevolgen voor de uiteindelijke verschuldigdheid van belastingen of toeslagen; in die zin zijn er geen financiële gevolgen voor betrokkenen. Er wordt inmiddels gewerkt aan een aanpassing van het systeem. De aanpassing is naar verwachting voor het einde van het jaar gereed. Het is niet mogelijk vast te stellen welke personen door deze systeemfout getroffen zijn. Als individuele toeslaggerechtigden uit deze groep zich melden, zal alsnog uitstel van betaling worden verleend.

Dwangbevelkosten

De Nationale ombudsman had in 2018 aanwijzingen dat kosten voor de betekening van een dwangbevel niet consequent werden verlaagd bij een vermindering van de belastingaanslag, waarmee die kosten samenhangen. De Nationale ombudsman is daarom een onderzoek gestart. Hoewel uit het onderzoek in dit proces geen fouten naar voren zijn gekomen, is dit wel de aanleiding geweest om een intern onderzoek te starten naar de uitwerking in de praktijk van dit proces. Hierbij is geconstateerd dat er een omvangrijke groep is van burgers en bedrijven waarbij de dwangbevel- en aanmaningskosten ten onrechte niet zijn verminderd. De dwangbevelkosten werden dus niet uit eigen

⁵ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 529.

beweging door de Belastingdienst verminderd terwijl dat beleidsmatig wel was voorgeschreven. Voor velen zal dat om zeer beperkte bedragen gaan, maar voor een groep kunnen er grotere bedragen mee gemoeid zijn. Als een betrokkene bezwaar indiende tegen de te hoge dwangbevelkosten werden de kosten uiteraard alsnog verminderd als daartoe aanleiding bestond. Er zijn inmiddels beheersmaatregelen getroffen om het proces te verbeteren, maar tot op heden is het proces nog niet op orde. Op de wijze waarop ik het verleden wil herstellen, zal ik uw Kamer binnenkort informeren. In de tussentijd heb ik de Nationale ombudsman bericht over deze bevindingen en ik zal hem uiteraard ook informeren over het vervolg van het proces.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
2019-0000203182

E. Stand van zaken motie praktische rechtsbescherming

Zowel de uitspraken van de Raad van State van 23 oktober jl.⁶ als de aanbevelingen uit het eerste deelrapport van de IBO Toeslagen sluiten aan bij de eerdere toezeggingen die ik samen met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan uw Kamer heb gedaan om te komen tot een meer proportionele benadering bij het vaststellen van de kinderopvangtoeslag. Het onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe was al in gang gezet en de uitspraken van de Raad van State zullen hierbij worden betrokken.⁷ Zonder vooruit te willen lopen op de uitkomsten kan dit het benodigde maatwerk bieden. Daarnaast wordt onderzocht of het mogelijk is om in bijzondere omstandigheden derden of facilitators aansprakelijk te stellen en deze aansprakelijkheid niet neer te leggen bij de ouders. Het CAF-dossier laat zien dat er alle reden is te onderzoeken hoe de rechtsbescherming voor burgers door de Belastingdienst kan worden versterkt. De juridische mogelijkheden voor bezwaar en beroep lijken in de praktijk niet in alle gevallen een oplossing te bieden.

De Adviescommissie zal in haar eindadvies ingaan op de bestaande praktische rechtsbescherming bij toeslagen. Ik constateer echter dat deze problematiek niet alleen bij Toeslagen, maar ook bij belastingen speelt. Ik zal daarom nog in december - conform de eerder met algemene stemmen aangenomen motie van de heer Omtzigt⁸ - in een brief mijn aanpak presenteren voor een extern onderzoek naar de verbetering van de bestaande praktische rechtsbescherming voor belastingplichtigen. Ook mijn brief van vandaag illustreert zeer helder hoe noodzakelijk die verbetering is. Voor het verbeteren van de bestaande praktische rechtsbescherming zijn veel modaliteiten denkbaar, van een intern klachtenloket tot een externe toezichthouder. Om deze modaliteiten in kaart te brengen stel ik een plan op. Ik zal in het externe onderzoek in ieder geval aandacht besteden aan zowel maatschappelijke als interne klachten, en aan de wijze waarop praktische rechtsbescherming is georganiseerd in andere landen. Verder zal aandacht worden besteed aan de verbetermogelijkheden voor kwaliteitstoezicht op de Belastingdienst. Ik ga graag in gesprek met uw Kamer over de invulling van de opdracht.

De Raad van State biedt Toeslagen de mogelijkheid om maatwerk te leveren en bij terugvorderingsbesluiten het belang van het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik meer in evenwicht te brengen met de gerechtvaardigde belangen van de burger. De Raad van State geeft in de overweging mee dat het

⁶ ECLI:NL:RvS:2019:3536 en ECLI:NL:RvS:2019:3535.

⁷ Kamerstukken II, 2018/19, 31322, nr. 406.

⁸ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 468.

aan Toeslagen is om te bepalen hoe om te gaan met andere gevallen waarin de Raad van State eerder heeft beslist dat geen recht bestaat op kinderopvangtoeslag omdat niet is aangetoond dat de kosten volledig zijn voldaan respectievelijk heeft beslist over de terugvorderingen. Er zal hierop beleid moeten worden ontwikkeld, dat daarna door de rechter kan worden getoetst. De Raad van State geeft een implementatietermijn van 26 weken voor het te ontwikkelen beleid.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
2019-0000203182

F. Overig

Uw Kamer heeft bij brief van 20 november jl. vragen gesteld over het opvragen van het eigen dossier en de informatie op de website van de Belastingdienst. Er is een webpagina ingericht over de toegezegde opschorting en het opvragen van de eigen dossier voor opschorten dwanginvordering⁹ en het opvragen van het eigen dossier.¹⁰

Ten slotte treft u in de bijlage aan het beleidsbesluit Compensatieregeling CAF 11. Dit beleidsbesluit zal begin december worden gepubliceerd in de Staatscourant om nog in december een eerste betaling te kunnen realiseren.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel

⁹<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/berichten/nieuws/dwanginvorderingsmaatregelen-toeslagen-tijdelijk-gestopt>

¹⁰https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/niet_in_enig_menu/privé/privacy#inzien

2019D47630

Lijst van antwoorden op vragen van de commissie Financiën aan de staatssecretaris van Financiën in verband met het spoedig te houden plenaire debat over de CAF 11-zaak over ten onrechte ingevorderde kinderopvangtoeslagen.

Vraag 1

Hoe wordt onderzocht wie er onder een compensatieregeling moet vallen? Garandeert u dat mensen die vóór de instelling van CAF-teams en mensen die niet vielen onder een onderzoek van CAF-teams, maar die ook geconfronteerd zijn met stopzettingen en terugvorderingen, ook onder in aanmerking komen voor compensatie?

Antwoord 1

Op basis van het advies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (hierna: de Adviescommissie) wordt momenteel gewerkt aan de vormgeving en de uitvoering van de compensatieregeling voor de CAF 11-ouders. Deze ouders zijn in beeld en hebben een brief ontvangen waarin zij zijn geïnformeerd over het proces. Zoals ik in mijn kamerbrief van 15 november jl. heb opgenomen, heeft de Adviescommissie zich in haar eerste deelrapport beperkt tot de CAF 11-zaak en komt eind dit jaar met een advies voor onder andere de overige zaken waarin vermoedens van fraude speelden.¹ De Auditdienst Rijk (hierna: de ADR) onderzoekt momenteel de andere CAF-zaken. Het startpunt van het ADR onderzoek is 1 januari 2013 waarbij ze uitgaan van door de Belastingdienst aangereikte CAF-zaken, de volledigheid van de CAF-zaken wordt niet door de ADR vastgesteld. Ik verwacht de resultaten van deze (verdere) onderzoeken eind dit jaar te ontvangen en wil daar nu niet op vooruit lopen. Daarnaast neem ik de ouders uit het zwartboek van de SP en degene die zich recent hebben gemeld bij de Belastingdienst hierin mee. Mocht voor vergelijkbare gevallen compensatie geboden zijn, dan is het uitgangspunt dat ook zij voor compensatie in aanmerking komen.

Vraag 2

Ziet de uitspraak van de Raad van State van oktober ook op mensen die een fout maakten, maar die kunnen aantonen dat zij daarover verkeerd zijn ingelicht? Komen zij ook in aanmerking voor compensatie? Ziet de uitspraak ook op mensen die hun zaak verloren hebben bij de rechter?

Antwoord 2

In mijn brief van 15 november jl. heb ik uw Kamer laten weten dat de uitspraken van de Raad van State van 23 oktober 2019 betekenen dat de Belastingdienst een meer proportionele benadering zal moeten volgen.² Deze uitspraken hebben met name tot gevolg dat burgers meer maatwerk kan

¹ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 538.

² ECLI:NL:RvS:2019:3535 en 3536.

worden geboden. De uitkomst van een maatwerkafweging is afhankelijk van alle omstandigheden van een geval. Ik zal in samenspraak met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid spoedig beleid publiceren naar aanleiding van deze uitspraken van de Raad van State. Ik heb uw Kamer geïnformeerd over de compensatie in het CAF 11-dossier. Op dit moment doen zowel de ADR als de Adviescommissie onderzoek naar de overige 170 CAF-zaken. Na afronding van deze onderzoeken zal ik ook op de andere CAF-zaken ingaan.

Vraag 3

Kunt u laten weten waarom het signaal, inhoudende dat de totale invordering bij een klein foutje disproportioneel was, precies verzand is? (*Interim-rapport commissie-Donner, pagina 43 en 44: Ook hadden uitvoerende ambtenaren binnen Toeslagen al in 2013 geconcludeerd dat het disproportioneel is om ook bij het geringste betalingstekort een toeslag voor een heel jaar af te wijzen en voorschotten, die dan al uitgegeven zijn, weer terug te vorderen. Dit werd tot op het hoogste niveau binnen Toeslagen overgenomen. Hiervoor heeft interdepartementaal overleg met SZW, dat in deze eerstverantwoordelijk is, plaatsgevonden eind 2014/begin 2015, maar het voornemen om dit in voor komende gevallen anders te gaan aanpakken, verzandde. Zo gebeurde er op dat vlak niets, tot de Raad van State op 23 oktober besloot dat nihilstelling in dat soort gevallen onredelijk kan zijn.*)

Antwoord 3

Voor zover ik heb kunnen nagaan is er op twee momenten binnen het ministerie van Financiën gesproken over een versoepeling van het beleid rondom terugvorderen van eigen bijdragen. De eerste was eind 2012. Na een voor de toeslaggerechtigde ongunstige uitspraak van de Raad van State op 19 december 2012 is besloten om in lijn met de uitspraak van de Raad van State de wet te volgen en daarmee de terugvordering van kinderopvangtoeslag niet te beperken tot de hoogte van de eigen bijdrage.³

Vervolgens is eind 2014 het signaal vanuit de uitvoering gekomen dat het geheel terugvorderen van de kinderopvangtoeslag als een deel van de eigen bijdrage niet was betaald een harde ingreep was. Dit is toen door ambtenaren van het ministerie van Financiën in samenwerking met ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgepakt. Er is eind 2014 door ambtenaren van het ministerie van Financiën een notitie opgesteld met oplossingsrichtingen zoals een meer proportionele benadering. Deze is binnen het ministerie van Financiën aan de staatssecretaris voorgelegd in december 2014. Daarbij is gemeld dat de oplossingsrichtingen ook voorgelegd zouden worden aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Uit navraag bij betrokkenen van beide ministeries komt echter het beeld naar voren dat de geboden oplossingen nog nader onderzocht moesten worden door zowel de uitvoering als beleid. Besluitvorming hierover was om deze reden uitgesteld. Het onderzoek lijkt daarna door de actualiteiten, zoals fraudezaken [redacted], te zijn overspoeld, waardoor deze op de achtergrond is geraakt. In deze periode lag de focus op fraudebestrijding, zoals ook de Adviescommissie beschrijft. De werkwijze

³ ECLI:NL:RVS:2012:BY6772

van geheel terugvorderen bij het niet betalen van (een deel van) de eigen bijdrage is in deze periode ook meerdere malen door de rechter goed bevonden.

Vraag 4

Kunt u daarbij aangeven welke contacten op welk moment en op welk niveau hebben plaatsgehad tussen de Belastingdienst en het ministerie van SZW, wat daarbij is besproken en afgesproken en hoe daarover intern in beide organisaties is gerapporteerd?

Antwoord 4

In het antwoord op vraag 3 is hier in hoofdlijnen op in gegaan.

Vraag 5

Welke interne instructies heeft u gegeven om de invorderingen van toeslagschulden stil te leggen, hoe om te gaan met het opvragen van dossiers door mogelijk gedupeerde ouders en de omgang met bezwaren van mensen die opzet/grove schuld wordt verweten? Kunt u actief mogelijk andere verstrekte instructies aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 5

Conform de toezegging in mijn brief van 11 juni 2019 zijn vanaf 12 juni jl. alle invorderingsmaatregelen inclusief (dwang)verrekeningen voor de ouders betrokken bij CAF 11 opgeschort in afwachting van de adviezen van de Adviescommissie.⁴ Tevens wordt er over die periode geen invorderingsrente in rekening gebracht. De betrokken ouders zijn actief benaderd en konden aangeven of ze lopende betalingsregelingen al dan niet wilden voortzetten. In de overige CAF-zaken en bij opzet/grove schuld zijn de dwanginvorderingsmaatregelen met ingang van 8 november jl. opgeschort totdat het eindrapport van de Adviescommissie en het rapport van de ADR zijn gepubliceerd.⁵ Alleen de verrekening van toeslagvoorschotten over de maand november kon niet meer worden voorkomen. Zie hierover ook de begeleidende brief. Indien de ouders door deze verrekening in de problemen zijn geraakt kunnen zij zich bij de Belastingdienst melden en wordt de verrekening op verzoek alsnog ongedaan gemaakt. De invorderingsrente wordt over die periode niet in rekening gebracht. Ook de ouders die betrokken zijn geweest bij de overige CAF-zaken ontvangen binnenkort een brief waarin hen onder meer de mogelijkheid wordt geboden tot aanhouding van lopende betalingsregelingen. De procedure voor inzage in het eigen dossier is geactualiseerd en kan worden gevonden via de website.⁶ Bezwaren tegen een afwijzing van een betalingsregeling vanwege een opzet/grove schuld-indicaties worden toegewezen tenzij er in het voortraject een onherroepelijk vaststaande vergrijpboete is opgelegd of strafrechtelijke vervolging heeft plaatsgevonden. Tevens wordt (alsnog) de mogelijkheid van een persoonlijke

⁴ Kamerstukken II, 2018/19, 31066, nr. 490.

⁵ Kamerstukken II, 2019/20, 35302, nr. 26.

⁶ https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/niet_in_enig_menu/privacy#inzien

betalingsregeling aangeboden. In lopende beroepszaken wordt het verweer ingetrokken voor zover dat betrekking heeft op de opzet/grove schuld-indicatie.

Vraag 6

Welke mogelijkheid ziet u voor ouders die met de compensatieregeling die de commissie-Donner heeft voorgesteld aantoonbaar niet voldoende gecompenseerd worden?

Antwoord 6

Zoals ik in mijn brief van 15 november jl. heb geschreven, omarm ik de aanbevelingen van de Adviescommissie over een compensatie voor de getroffen ouders in de CAF 11-zaak. Bij de begeleidende brief treft u het beleidsbesluit welke ik voornemens ben op korte termijn te publiceren. Hierin worden de regels voor de verstrekking van de compensatie neergelegd. Ik neem de aanbevelingen van de Adviescommissie over, aangevuld met een compensatie voor het mogelijke verlies aan toeslagen en gevolgen in box III. Met de Adviescommissie meen ik de getroffen ouders hiermee op een evenwichtige wijze tegemoet te komen. Als een ouder vindt dat de compensatieregeling in zijn of haar individuele situatie onjuist is toegepast, kan hij of zij bezwaar instellen bij de Belastingdienst/Toeslagen en daarna eventueel beroep bij de bestuursrechter. In de bezwaarfase adviseert een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie over de afdoening. Uiteraard staat het een gedupeerde ouder ook vrij om zich tot de civiele rechter te wenden voor de vergoeding van eventuele schade die niet op basis van de compensatieregeling wordt vergoed.

Vraag 7

Herinnert u zich dat u in maart 2019 aan de Kamer schreef dat u geen lijst van CAF-zaken en geen CAF-evaluaties aan de Kamer wilde verstrekken, temeer omdat u in deze andere CAF-zaken geen externe aanwijzingen heeft ontvangen dat de behandeling onzorgvuldig was (Aanhangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2018-2019, nr. 1976)?

Klopt het dat u in maart 2019 geen signalen ontvangen had dat er bij de behandeling van CAF-zaken (anders dan CAF 11) onzorgvuldig gehandeld was?

Antwoord 7

Zoals ik in mijn brief van 27 november jl. heb aangegeven heb ik op 21 maart jl., hoewel ik toen zelf nog geen signalen over vergelijkbare problemen bij andere CAF-zaken had, aan uw Kamer toegezegd aan de ADR te vragen te onderzoeken of de gewraakte aanpak die in de CAF 11-zaak is gehanteerd verder nog is toegepast.⁷ Naar verwachting komt de ADR eind 2019 met de bevindingen.

⁷ 2019Z23450

Vraag 8

Kunt u de aanvullende brief die u recent aan de Autoriteit Persoonsgegevens gestuurd heeft, aan de Kamer doen toekomen?

Vraag 25

Is er in de CAF 11-zaak onrechtmatig en onwettig gehandeld ten aanzien van het selecteren op basis van tweede nationaliteit? Zo ja, vanaf wanneer was u hiervan op de hoogte?

Vraag 26

Is er in de periode 2013 tot heden ook door andere afdelingen binnen de Belastingdienst onrechtmatig en onwettig gehandeld ten aanzien van het gebruik van de tweede nationaliteit? Zo ja, op welke afdelingen en hoe vaak?

Antwoord 8, 25 en 26

Zoals ik in mijn brief van 11 juni jl. heb aangegeven doet de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: de AP) onderzoek naar de verwerking van bijzondere persoonsgegevens zoals (tweede) nationaliteit bij de Belastingdienst/Toeslagen. Dit onderzoek wil ik niet belasten door nu stukken openbaar te maken. Ik zeg u toe de aanvullende brief die naar de AP is gezonden na afronding van het onderzoek en na afstemming met de AP aan uw Kamer te zenden. Het onderzoek van de AP richt zich op het verwerken van gegevens omtrent tweede nationaliteit in het systeem van Toeslagen en/of in het kader van de controle op de kinderopvangtoeslag. Daarnaast onderzoekt de AP of Toeslagen geautomatiseerde besluitvorming en/of profilering gebaseerd op bijzondere categorieën persoonsgegevens, meer specifiek de tweede nationaliteit, gebruikt in het kader van controle op de kinderopvangtoeslag. In mijn brief van 15 november jl. heb ik aangegeven dat ik stukken tegengekomen ben waar (tweede) nationaliteit aan de orde is geweest buiten hetgeen is beschreven in de CAF 11-zaak en heb deze aan de AP ter beschikking gesteld. Ook de ADR en de Adviescommissie betrekken dit bij hun onderzoek. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 9

De Landsadvocaat beweerde op 13 november 2018: "Het gaat er niet om dat kaltgesteldt moest worden." Klopt deze bewering, aangezien in de Wob-stukken over CAF 11 staat dat dit juist wel de bedoeling was? Heeft de Landsadvocaat dus de waarheid gesproken (geschreven) op dit punt in de rechtbank of niet?

Vraag 17

Kunt u toelichten waarom de Landsadvocaat in een civiele procedure stelde dat het niet de bedoeling was van de Belastingdienst om gastouderbureaus tot stoppen te dwingen, terwijl dit evident de bedoeling was van CAF in het kader van het aanpakken van facilitators? Wilt u alsnog limitatief duidelijk maken over welke documenten de Landsadvocaat beschikte bij het opstellen van de conclusie van antwoord en daarna?

Vraag 35

In het rapport wordt duidelijk dat het gastouderbureau dat de procedure in eerste aanleg verloren heeft, nu in hoger beroep gaat. Worden er nu gesprekken gevoerd met dit gastouderbureau? Is excuus aangeboden aan het gastouderbureau?

Vraag 47

Heeft de Landsadvocaat altijd de waarheid verteld bij de CAF-zaken in de rechtszaal? Welke aanwijzingen heeft u dat dit niet het geval was?

Antwoord 9, 17, 35 en 47

U vraagt naar een lopende civiele procedure. Zolang de procedure loopt, doe ik daarover geen inhoudelijke mededelingen. Ik heb geen aanwijzingen dat bewust een onjuiste voorstelling van zaken is gegeven.

Vraag 10

Hebt u aanwijzingen dat ambtenaren van de Belastingdienst zich schuldig gemaakt hebben aan ambtsmisdrijven zoals knevelarij?

Antwoord vraag 10

Elk signaal van ambtsmisdrijven wordt serieus genomen en beoordeeld op zijn eigen merites. Ik heb op 28 oktober jl. een brief ontvangen van VOI advocaten inzake CAF 11 die ook naar de vaste commissie voor Financiën is gestuurd. In deze brief stellen zij dat medewerkers bewijsbaar niet conform de wet (onrechtmatig aldus) of zelfs strafrechtelijk verwijtbaar hebben gehandeld. Een afschrift van mijn reactie aan VOI advocaten wordt u separaat toegezonden. Er heeft intussen een eerste gesprek plaatsgevonden met de advocaten, de contacten lopen nog. Indien er aanwijzingen zijn dat ambtsmisdrijven hebben plaatsgevonden, dan wordt daar vanzelfsprekend tegen opgetreden.

Vraag 11

Hebt u op enig moment advies ingewonnen over ambtsmisdrijven in deze zaak? Zo ja, wanneer en wat was de uitkomst van het advies?

Vraag 14

Hoeveel disciplinaire (of strafrechtelijke) maatregelen zijn in het kader van de CAF-problematiek tegen ambtenaren genomen? Kunt u aangeven welke maatregelen het betreft (het gaat dus niet om tegen wie de maatregelen genomen zijn)?

Antwoord vraag 11 en 14

Ik heb mij laten informeren over het handelingsperspectief van de werkgever om individuele ambtenaren te kunnen aanspreken. Daaronder vallen ook de acties en maatregelen die de werkgever kan treffen binnen en buiten de arbeidsverhouding. Elk signaal van ambtsmisdrijven of anderszins onbehoorlijk handelen wordt serieus genomen en beoordeeld op zijn eigen merites. Over individuele gevallen kan ik geen uitspraken doen. De Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk rapporteert op geaggregeerd niveau over integriteitsschendingen en disciplinaire sancties.

Vraag 12

Op welk moment wist u dat de Belastingdienst onrechtmatig gehandeld heeft en op welke punten? Wat hebt u op dat moment gedaan om aan het onrechtmatig handelen een einde te maken?

Antwoord 12

In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is aan de orde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toeslagvoorschotten in de CAF 11-zaak onrechtmatig is. De Adviescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar het handelen van Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 13

De commissie-Donner schrijft in het interim-advies "Omzien in verwondering": *In de praktijk hebben bezwaar en beroep niet altijd een schorsende werking op de invordering gehad*". (pagina 20). Vanaf welk moment hebben bezwaar en beroep wel altijd een schorsende werking gehad op de invordering?

Antwoord 13

Het uitgangspunt zowel in het heden als het verleden is dat bezwaar en beroep een schorsende werking op de invordering hebben. Via een geautomatiseerd systeem wordt hieraan uitvoering gegeven. Het komt echter voor dat (menselijke) fouten de oorzaak zijn van een andere uitkomst, waardoor de schorsende werking per abuis niet tot uitvoering komt. Door signalering van de medewerker of de burger wordt deze fout dan zo snel mogelijk hersteld. Daarnaast is, zoals ook vermeld in de begeleidende brief, recent een systeemfout ontdekt waardoor de schorsende werking in de invordering van een herzieningsverzoek na 6 maanden automatisch komt te vervallen. Dit terwijl niet in alle gevallen al is beslist op het herzieningsverzoek.

Vraag 15

Kunt u aangeven (wanneer) welke beslissingen, maatregelen of beleidsbesluiten zijn genomen over (dwang)invordering inzake CAF 11, overige CAF-zaken en Toeslagen als geheel, vanaf het rapport van de Nationale ombudsman inzake 'Geen powerplay maar fair play', mede in het licht van

toezeggingen tot coulance in 2017, en de uitspraak van de Raad van State
(<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2019:1056>)?

Antwoord 15

Al voor het genoemde rapport van de Nationale ombudsman werd een toeslagvoorschot niet meer stopgezet lopende een onderzoek naar de rechtmatigheid van de aangevraagde toeslag. Pas als uit het onderzoek blijkt dat er geen recht bestaat, wordt het toeslagvoorschot gestopt. Daarmee werd reeds een van de aanbevelingen ingevuld. Naar aanleiding van de overige aanbevelingen wordt in de communicatie naar de aanvragers duidelijker aangegeven waarom er geen recht op de toeslag bestaat. Wanneer de reden ligt in het niet overleggen van alle benodigde stukken, wordt duidelijker aangegeven welke stukken ontbreken of niet voldoen. Er zijn excuses gemaakt aan de gedupeerde ouders. Toeslagen stelt zich coulant op waar het gaat om de termijn waarbinnen de opvangkosten moeten zijn voldaan.

Vraag 16

Kunt u toelichten op welke momenten u niet juist of onvolledig bent geïnformeerd door uw ambtenaren inzake 1) stukken die relateren aan het CAF-dossier, 2) het achterhouden van documenten in rechtszaken, 3) het verwerken van (tweede) nationaliteit en het mogelijk gebruiken van dit criterium in selectie van onderzoek, 4) het onderzoek naar een klokkenluider, en 5) de ernst en de omvang van 'signalen' in andere CAF-zaken dan CAF 11?

Vraag 44

Welke interne signalen hebben en u of uw voorganger gehad dat er problemen waren bij CAF 11 (o.a. rechtmatigheid). Wanneer hebben zij deze signalen gehad? Kunt u deze vraag per ontvangen signaal behandelen?

Antwoord 16 en 44

Dit is onderdeel van een onderzoeksvraag aan de ADR: "Wanneer wist de ambtelijke en politieke top van het onrechtmatig handelen en andere problemen?".⁸ Dit wordt onderzocht op basis van verifieerbare informatie van de Belastingdienst en het ministerie van Financiën. Zie hiervoor ook de begeleidende brief.

Vraag 18

Kunt u aangeven hoe u vervolg gaat geven aan de uitspraak van de Raad van State van oktober 2019? Welke gevallen gaat u herbeoordelen en hoe ver zult u teruggaan?

⁸ Meegezonden als bijlage bij Kamerstukken II, 2018/19, 31066, nr. 519.

Antwoord 18

Een interdepartementale werkgroep beraadt zich over de consequenties van de twee uitspraken van 23 oktober jl. van de Raad van State. In afwachting van de bevindingen van deze werkgroep zal ik me, samen met de beleidsverantwoordelijke bewindspersonen, beraden op een standpunt. Ik kom hier zo spoedig mogelijk bij uw Kamer op terug.

Vraag 19

Kunt u limitatief opsommen welke wetten de Belastingdienst heeft overtreden en hoe lang elk van deze overtredingen duurde en hoeveel mensen erdoor geraakt zijn (bijvoorbeeld het stopzetten in plaats van opschorten van toeslagen (AWIR), het overschrijden van de zeswekentermijn in de Wob, het niet opschorten van invordering tijdens bezwaar en beroep, en het niet leveren van het complete dossier bij de rechtbanken (art 8.42 AWB))?

Antwoord 19

Bepalingen in de Awb, de Awir en de Wko zijn niet juist nageleefd. In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is aan de orde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toeslagvoorschotten in de CAF 11-zaak onrechtmatig is. De Adviescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar het handelen van Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 20

Hebben de onrechtmatige handelingen bij CAF ook ergens anders bij de Belastingdienst plaatsgevonden?

Antwoord 20

Het onrechtmatig handelen bij CAF ging over het stopzetten van toeslagen in plaats van het schorsen van toeslagen en komt derhalve alleen voor bij het dienstonderdeel Toeslagen.

Vraag 21

Kunt u alle evaluaties van kinderopvangtoeslag-gerelateerde CAF-projecten aan de Kamer doen toekomen, nu duidelijk is dat er onrechtmatigheden waren?

Antwoord 21

De Adviescommissie en de ADR doen momenteel nog onderzoek om voor de overige CAF-zaken vast te stellen of hier een vergelijkbare problematiek speelt. Vooruitlopend daarop heb ik uw Kamer bij brief van 27 november jl. de nu beschikbare 75 evaluaties van CAF-zaken doen toekomen.

Vraag 22

Ontbreken er in het Wob-verzoek documenten zoals de evaluaties van CAF-projecten of de memo's die u voor het plenaire debat in maart kreeg? Zo ja, kunt u die dan alsnog openbaar maken?

Antwoord 22

Ik heb geen indicatie dat er stukken ontbreken.

Vraag 23

Kunt u de openbare CAF 11-evaluatie uit 2015, waarnaar de commissie-Donner verwijst, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 23

Met mijn brief van 27 november jl. heb ik uw Kamer de nu beschikbare 75 evaluaties van CAF-zaken doen toekomen. Hiervoor verwijs ik ook naar mijn antwoord op vraag 14 van de leden Omtzigt (CDA) en Lodders (VVD) die ik uw Kamer als bijlage bij deze brief heb toegestuurd.

Vraag 24

Kunt u alle correspondentie (inclusief de bijlagen) die u met de Nationale ombudsman over CAF 11 en andere zaken gevoerd hebt, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 24

Op 28 november 2019 heeft de Commissie Financiën van uw Kamer mij een vergelijkbaar verzoek gedaan.⁹ De beantwoording van deze twee verzoeken doe ik graag tegelijk. Ik neem op korte termijn contact op met de Nationale Ombudsman om hem te vragen of hij instemt met het delen van deze documenten met uw Kamer nog voor het debat op 4 december.

Vraag 27

Hoeveel andere dossiers zijn er nog, waarin, zoals bij CAF 11, sprake is van onterechte niet-toekenning, opschorting of terugvordering van kinderopvangtoeslagen, of andere toeslagen? Indien u dit nu nog niet weet, op welk tijdstip kunt u dit wel weten? Hoeveel tijd kost het om de volledige Afdeling Toeslagen binnenstebuiten te keren op zoek naar alle toeslagdossiers?

Antwoord 27

Er zijn 170 CAF-zaken bij Toeslagen in beeld. De ADR doet momenteel onderzoek naar de vergelijkbaarheid van deze CAF-zaken met de handelwijze van CAF 11. Naar verwachting rapporteert de ADR eind dit jaar over zijn onderzoeksresultaten. Na het uitbrengen van het

⁹ 2019D48782

onderzoeksrapport wordt u verder geïnformeerd. Daarnaast neem ik de ouders uit het zwartboek van de SP en degene die zich recent hebben gemeld bij de Belastingdienst hierin mee.

Vraag 28

Op welke manier worden de gastouderbureaus en kinderorganisaties meegenomen in de compensatieregeling van de commissie-Donner? Krijgen zij ook compensatie? Bent u bereid hierover in overleg te treden met het bureau in ? Zo nee, waarom niet?

Vraag 34

Naast de vraagouders in kwestie is ook sprake van het duperen van gastouders. Gastouders zijn soms de bijstand in gegaan omdat deze geen inkomen meer hadden. Is excuus aangeboden aan de gastouders? Is de Belastingdienst bekend of gastouders een bijstandsuitkering hebben moeten aanvragen door de stopzetting van de toeslag? Wat heeft Belastingdienst naar aanleiding daarvan gedaan?

Antwoord 28 en 34

De compensatieregeling is voor gedupeerde ouders, niet voor gastouderbureaus of kinderopvangorganisaties. Voor de beoordeling van en eventuele oplossing voor mogelijke schade die gastouders, gastouderbureaus en kinderopvangorganisaties geleden hebben, wacht ik eerst de rapporten van de ADR en Adviescommissie af.

Vraag 29

Bent u bereid om het goede niet de vijand te laten zijn van het betere? Bent u bereid zo spoedig mogelijk een wetswijziging van de wet Awir voor te bereiden om algehele nihilstellingen niet meer te laten plaatsvinden bij een gedeeltelijk onjuiste toekenning? Oftewel dat alleen terugbetaald hoeft te worden, wat er te veel is ontvangen? Vindt u dit ook een logische benadering?

Antwoord 29

Zoals ik uw Kamer eerder heb toegezegd, en geïnformeerd in mijn laatste brief van 15 november jl., ben ik samen met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan het onderzoeken hoe tot een meer proportionele benadering bij het vaststellen en terugvorderen van de kinderopvangtoeslag gekomen kan worden. Het onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe was al in gang gezet en de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zullen hierbij worden betrokken. Zonder vooruit te willen lopen op de uitkomsten kan dit het benodigde maatwerk bieden bij hoge terugvorderingen. Met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil ik zo spoedig mogelijk de juiste stappen zetten om proportionaliteit in het stelsel door te voeren. Dit betreft, waar nodig, ook aanpassingen in wetgeving.

Vraag 30

Klopt het dat de EDP-auditors bij het doorzoeken van de Q-schijf van de FIOD geen nieuwe relevante documenten hebben getroffen, zoals blijkt uit het verslag dat is vrijgegeven in de Wob? Hoe verklaart u dat deze mailwisseling uit september 2015 tussen bezwaarbehandelaars van Toeslagen op de FIOD-schijf stond? Was dit document - waaruit bleek dat de rechtmatigheid in deze zaak al in 2015 was aangetoond - al eerder in beeld? Wanneer bent u voor het eerst over dit document geïnformeerd?

Antwoord 30

De EDP-auditors hebben in juni 2019 de documenten op de Q-schijf van de FIOD geïnventariseerd en vergeleken met de reeds in najaar 2018 in beeld gebrachte documenten. Daarbij kwamen 111 documenten naar voren waarvan de documentnaam (licht) afweek van de documentnaam in de reeds eerder onderzochte mappen op de Q-schijf. Deze documenten zijn inhoudelijk beoordeeld, waarbij is nagegaan of de informatieverstrekking aan de Tweede Kamer volledig was en of het dossier in de lopende CAF-zaken volledig was. Na afloop van deze beoordeling is de Kamer op 2 juli jl. geïnformeerd over de uitkomsten en zijn 5 extra documenten vertrouwelijk verstrekt.¹⁰ De mailwisseling uit 2015 was het vierde document, een mail tussen behandelaars van de bezwaarschriften bij toeslagen. Ik ben in de voorbereiding op het uitkomen van de kamerbrief geïnformeerd over dit document. Het is niet te achterhalen waarom dit document alleen op de Q-schijf van de FIOD is geplaatst en niet aanwezig was op een van de andere Q-schijven van Toeslagen. Dit is voor mij een voorbeeld van het ontoereikende informatiebeheer bij Toeslagen, waar ik u meerdere keren over heb geïnformeerd.

Vraag 31

Wilt u de Kamer alsnog een afschrift doen toekomen van de onderliggende versies 0.1 en 0.2 van de Casusbeschrijving Hawaï 0.9? Klopt het dat het ongedateerde GOB-rapport van bevindingen uit 2011 in 2013 is opgevraagd door B/T? Kunt u alsnog toelichten waarom informatie gepostdateerd is? Is hier sprake van valsheid in geschrifte? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 31

Zoals ik in mijn brief van 22 november jl. heb aangegeven acht ik het van groot belang dat ambtenaren met mij en onderling vrij van gedachten moeten kunnen wisselen zodat tot een zorgvuldige belangenafweging kan worden gekomen.¹¹ Stukken ten behoeve van intern beraad worden om die reden geen onderdeel worden gemaakt van het debat met de Kamer. Ik verwijs in dit kader ook naar de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 18 november jl.¹² De onderhanden werkversies van de Casusbeschrijving Hawaï 0.9 vallen zoals eerder aangegeven onder intern beraad en worden om dezelfde bovenstaande regel geen

¹⁰ Kamerstukken II, 2018/19, 31066, nr. 498.

¹¹ Kamerstukken II, 2019/20, 31 066, nr. 544.

¹² Kamerstukken II, 2018/19, 28 362, nr. 23.

onderdeel gemaakt van het debat met uw Kamer. Het ongedateerde GOB-rapport van bevindingen uit 2011 is per e-mail van de GGD in april 2011 ontvangen. Informatie is niet gepostdateerd, zoals ik ook eerder heb aangegeven in antwoord 46 bij mijn brief van 28 juni jl.

Vraag 32

De commissie-Donner geeft in haar interim-advies onder 2.1.4 aan dat er onzorgvuldig is omgegaan met bewijsstukken: "Tijdens inscannen en opslaan zijn echter fouten gemaakt, waardoor stukken ontbraken of onvolledig waren in het systeem". Nadien worden voorbeelden genoemd als rekeningen die niet betaald zijn, ontbrekend bewijs van betaling, ontbrekende handtekeningen, wat zou leiden tot vermindering of afwijzing van de toeslag. Is dit niet een logisch gevolg van de fouten die gemaakt zijn door de dienst tijdens het inscannen en opslaan?

Antwoord 32

In 2014 is Toeslagen gestart met een nieuw proces waarbij burgers werden verzocht aan de balie van een belastingkantoor hun bewijsstukken te overhandigen. De beginfase van dit proces viel samen met CAF 11. De betrokken burgers hebben last ondervonden van de opstartfouten aan de balie. Wanneer het inscannen en/of digitaal opslaan van de bewijsstukken niet correct verliep, werden burgers soms meerdere keren gevraagd naar de balie te komen om opnieuw hun stukken te laten scannen. In de weken na ontvangst van de stukken, werden deze binnen Toeslagen beoordeeld op juistheid en volledigheid. De onregelmatigheden die bij de beoordeling werden aangetroffen, betroffen elementen waardoor niet geheel voldaan werd aan de eisen die de Wet kinderopvang stelt. Voorbeelden hiervan zijn door de Adviescommissie beschreven. Het valt niet uit te sluiten dat enkele van deze voorbeelden ook veroorzaakt zijn door fouten in het inscanproces. De Adviescommissie heeft geadviseerd dat onder meer het ontbreken van een of meer betaalbewijzen niet in de weg staat aan het toekennen van een compensatie. Dit advies wordt opgevolgd.

Vraag 33

In de slotfase van het interim-advies is een schets van de beoogde compensatieregeling door enkele ambtenaren van Toeslagen op uitvoerbaarheid getest. Kan deze schets aan de Kamer worden toegezonden?

Antwoord 33

In het instellingsbesluit staat dat de Adviescommissie haar eigen werkwijze bepaalt.¹³ Op verzoek en onder verantwoordelijkheid van de Adviescommissie is een schets van de compensatieregeling door enkele ambtenaren op uitvoerbaarheid getest. De betreffende ambtenaren hebben in dit verband een geheimhoudingsverplichting getekend om daar alleen met de Adviescommissie over te

¹³ Staatscourant 2019 nr. 40595.

communiceren. Als onderdeel van de procedure hebben zij na afloop van de test alle informatie overgedragen aan de Adviescommissie.

Vraag 36

Hoeveel ouders hebben een rechtszaak aangespannen vanwege de kinderopvangtoeslag? Wat was daarbij de uitkomst?

Antwoord 36

In onderstaande tabel treft u uit het systeem dat de Belastingdienst daarvoor bijhoudt een overzicht van alle uitspraken waarbij de kinderopvangtoeslag in geding was tot heden. Het gaat hierbij om meer dan 15.000 uitspraken vanaf toeslagjaar 2006. De uitspraken geven voor wat betreft de uitkomsten een gemengd beeld. Hierbij is er een onderscheid gemaakt naar de uitspraak van rechtbanken en de Raad van State. Verder geldt dat de zaken bij de rechtbanken altijd aanhangig gemaakt zijn door toeslaggerechtigden. De zaken bij de Raad van State kunnen ook door de Belastingdienst aanhangig gemaakt zijn. Een uitsplitsing hiervan is niet beschikbaar. Ter toelichting; een zaaknummer kan meerdere jaren en middelen bevatten, maar in het systeem kan maar één uitspraak ingevoerd worden. Voorbeeld: Beroep/zaaknummer over 2009 en 2010, 2009 is niet-ontvankelijk en 2010 is ongegrond dan wordt ongegrond genoteerd want dit is de meest zwaarwegende.

Tabel Overzicht alle uitspraken rechtbanken en Raad van State kinderopvangtoeslag jaar 2006 tot heden

Uitspraak/actie	Rechtbanken	Raad van State	Totaal	Uitleg
Ander bestuursorgaan	9	0	9	Ten onrechte bij B/T terechtgekomen. Teruggestuurd naar RB.
Andere rechtbank	106	0	106	Beroep bij verkeerde RB. Beroep wordt doorgestuurd naar de correcte RB. En krijgt daarmee een nieuw zaaknummer en de onjuiste wordt dan afgesloten.
Doorgestuurd	525	0	525	Beroep doorgestuurd naar een ander dienstonderdeel.
Gedeeltelijk gegrond	56	17	73	Een deel van de beroepsgronden wordt gegrond verklaard en een deel niet.
Gegrond	1.126	273	1.399	Alle beroepsgronden gegrond verklaard.
Gegrond en zelf voorzien	69	4	73	Meestal bij een gegrond beroep moet B/T een nieuw besluit nemen. Soms kan de rechtbank het zelf, dan is dat gegrond en zelf voorzien.
Gegrond met instandhouding rechtsgevolgen	657	23	680	Betrokkene krijgt op formeel punt gelijk maar op materieel punt niet. Hoogte toeslag verandert niet.
Ingetrokken ¹⁴	4.080	388	4.468	Betrokkene trekt beroep in. Bij hoger beroep ook mogelijk door B/T.
Niet procederen	131	2	133	Beroep is eigenlijk een bezwaar, op verzoek van RB neemt B/T de behandeling over. Procedure administratief dicht geboekt.
Niet ontvankelijk	1.978	213	2.191	Beroep wordt niet inhoudelijk behandeld want er is niet aan alle formele vereisten voldaan. (griffierecht niet betaald, geen gronden, te laat beroep).
Nieuwe procedure	73	0	73	Hetzelfde als bij 'niet procederen'. Procedure administratief dichtgeboekt.
Ongegrond	4.374	924	5.298	Alle beroepsgronden ongegrond verklaard.
Rechtbank verklaart zich onbevoegd	20	6	26	RB of RvS is niet de bevoegde instantie.
Rechtbank wijst het verzoek af	28	3	31	Afwijzing van een verzoek zoals voorlopige voorziening, beroep fictieve weigering en verzoek herziening uitspraak.
Totaal uitspraak	13.232	1.853	15.085	
Nog geen uitspraak of inhoudelijk niet vastgelegd	229	59	288	

Vraag 37

Kunt u een overzicht geven van alle juridische/rechterlijke uitspraken omtrent kinderopvangtoeslag sinds 2010?

¹⁴ Intrekken van beroep door betrokkene kan ook het gevolg zijn van het (gedeeltelijk) toekennen van het eerder afgewezen bezwaar. De betrokkene dient dan zelf het beroep in te trekken. Er zijn geen cijfers voorhanden in hoeveel gevallen dit optrad.

Antwoord 37

In de bijlage treft u uit het systeem van de Belastingdienst een (ongepersonaliseerd) overzicht op volgorde van datum indiening van alle rechtszaken vanaf 2010 waarbij de kinderopvangtoeslag een rol speelde. Hierin zijn uitspraken van rechtbanken en Raad van State opgenomen.

Vraag 38

Op basis van welke feiten werd er in 2012 nagedacht over soepelere wet- en regelgeving (zie pagina 16, Kamerstuk 31066, nr. 538)?

Antwoord 38

In de stukken wordt niet over feiten gesproken maar argumenten. De destijds gebruikte argumenten om na te denken over soepelere wetgeving waren:

- dat massaal terugvorderen over meerdere jaren van toeslagen die al definitief zijn toegekend, maatschappelijk en publicitair enorme gevolgen zou kunnen hebben vanwege de mogelijk grote bedragen (zoals ter hoogte van een modaal jaarsalaris moeten terugbetalen van de hele toeslag),
- het naar verwachting grote aantal vraagouders die gebruik heeft gemaakt van de toen in beeld zijnde constructies via gastouderbureaus,
- de vraag of al deze ouders zich bewust waren van het feit dat dergelijke constructies tegen de wet indruisten danwel zich niet bewust waren van de consequentie dat alle ontvangen toeslagen moesten worden terugbetaald.

Vraag 39

Zijn er notities en argumenten vindbaar die aangeven waarom die versoepeling uiteindelijk geen doorgang heeft gevonden?

Antwoord 39

Na een voor de toeslaggerechtigde ongunstige uitspraak van de Raad van State op 19 december 2012 is besloten om in lijn met de uitspraak van de Raad van State de wet te volgen en daarmee de terugvordering van kinderopvangtoeslag niet te beperken tot de hoogte van de eigen bijdrage¹⁵. Daarnaast verwijs ik naar het antwoord op vraag 3.

Vraag 40

Zijn er destijds inhoudelijke notities gemaakt waarin voorstellen zijn gemaakt om de wet- en regelgeving te versoepelen?

¹⁵ ECLI:NL:RVS:2012:BY6772

Antwoord 40

Ja, dat is voor zover nagegaan kan worden gebeurd eind 2012 en eind 2014. Zie hierover ook de antwoorden op vraag 3 en 39.

Vraag 41

Klopt het dat de CAF-teams en werkwijze in 2016 zijn stopgezet? Kunt u aangeven wie besloot om dit te doen en om welke reden? En kunt u aangeven of de toenmalige staatssecretaris toen op de hoogte is gesteld van het stopzetten van deze werkwijze?

Antwoord 41

Medio 2016 heeft Toeslagen de werkwijze beëindigd waarbij in CAF-zaken lopende toeslagen werden stopgezet, voordat de bewijsstukken van de betreffende burgers waren gecontroleerd. Het is niet goed te achterhalen waarom deze werkwijze is beëindigd. Er is geen MT-besluit bij Toeslagen aanwezig. Wel geven medewerkers aan dat er in 2016 meerdere factoren een rol speelden bij het wijzigen van de werkwijze, zoals:

- Er zou een nieuwe functionaliteit aan het Toeslagensysteem (TVS) worden toegevoegd, waarmee het opschorten van uitbetalingen mogelijk werd gemaakt. Deze functionaliteit is echter niet tot uitvoering gekomen,
- in 2016 werd binnen Toeslagen gesproken over manieren om de balans tussen fraudebestrijding en dienstverlening te verbeteren. Hierbij werd de wijze van stopzetting van lopende toeslagen als minder gepast ervaren.

Vanaf juli 2016 is in het opdrachtformulier bij CAF-zaken de stopzetting van lopende toeslagen niet meer opgenomen. Medewerkers van Toeslagen melden dat zij deze daarom ook niet meer toepasten.

Vraag 42

Kunt u de memo's in de Wob-stukken over de informatie, die de staatssecretarissen en hadden, helemaal openbaar maken, aangezien de omschrijving 'reeds bekend' ook geen weigergrond is in de Wob en het voor de politieke oordeelsvorming van groot belang is om te weten van welke zaken de bewindspersonen op de hoogte gesteld zijn?

Antwoord 42

Om de grote hoeveelheid informatie overzichtelijk aan uw Kamer te presenteren en onduidelijkheden weg te nemen over de volledigheid van de informatie heb ik u bij brief van 22 november jl. digitaal de inventarislijst inclusief alle relevante weblinks doen toekomen waarop de vindplaats van deze documenten is aangegeven. Zo is enerzijds mogelijk gemaakt dat de betreffende informatie beschikbaar is voor politieke oordeelsvorming en dat anderzijds recht wordt gedaan aan de bepaling van de Wob dat informatie die al openbaar is, niet nog een keer openbaar wordt gemaakt. Artikel 7, tweede lid, onder b van de Wob geeft in dat verband aan op welke wijze

informatie wordt verstrekt. Dat kan ook door verwijzing naar andere openbare bronnen. Van een weigering informatie openbaar te maken is geen sprake, er wordt immers verwezen naar reeds openbare informatie.

Vraag 43

Klopt het dat u eerder bent geïnformeerd over andere CAF-zaken, terwijl u meermalen zei dat u geen signalen had dat er in andere zaken iets mis was? Op welke momenten bent u daarover geïnformeerd? Klopt het dat ambtenaren u hebben gewaarschuwd voor 'precedentwerking'?

Antwoord 43

Tijdens het debat van 21 maart jl. heb ik reeds, hoewel ik toen zelf nog geen signalen had, aan uw Kamer toegezegd aan de ADR te vragen te onderzoeken of de gewraakte aanpak die in de CAF 11 zaak is gehanteerd verder nog is toegepast. In het debat op 4 juli jl. heb ik aangegeven dat ik niet kan uitsluiten dat er meer zaken zijn waar hetzelfde is gebeurd. In de aanloop naar de 11 juni brief heb ik gezocht naar mogelijkheden voor compensatie, toen is ook gesproken over "precedentwerking". Dit is een gebruikelijk aspect bij de vormgeving van een eventuele compensatie. Uiteindelijk heb ik het aan de Adviescommissie gelaten om mij hierover te adviseren.

Vraag 45

Hoe kunt u de cultuur van de Belastingdienst weer veranderen en rechtmatigheid vooropzetten als u de klokkenluider bijna ontslagen had en geen van de mensen die betrokken is geweest bij CAF 11 een sanctie gehad heeft?

Antwoord 45

Verandering van de cultuur is een langjarig traject. Hierbij wordt gestreefd naar het creëren van een open en veilig klimaat. Een klimaat waar dilemma's worden besproken en wordt gereflecteerd op wat beter kan, waar fouten mogen worden gemaakt, die fouten op het juiste niveau worden gemeld, en nadrukkelijk van fouten wordt geleerd. In mijn brief van 20 september jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de invulling van het externe onderzoek naar de cultuur van de Belastingdienst.¹⁶ In mijn brief van 15 november jl. gaf ik aan dat ik in lijn met de deelvraag over 'menselijke maat', een onderzoeksbureau heb gevraagd om te kijken naar de huidige en gewenste cultuur bij de Belastingdienst en dus ook bij Toeslagen. In afwachting van dat onderzoek is de Belastingdienst aan de slag met het cultuurprogramma, waarbij ook binnen Toeslagen indringend met medewerkers en leidinggevendenden zal worden gesproken over, en gereflecteerd op, het gewenste gedrag. In deze gesprekken zal de komende periode ook stilgestaan worden bij de uitkomsten van het deelrapport van de Adviescommissie, vanuit de vraag hoe institutionele vooringenomenheid (eerder) herkend, (beter) bespreekbaar en tegengegaan kan worden. Daarmee stimuleer ik bewustwording, het aangaan van het gesprek, de ontwikkeling van het gewenste

¹⁶ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 529.

gedrag en de sturing daarop. Ik hecht eraan dat de dienst daarbij op een gepaste manier omgaat met signalen van medewerkers, zoals ik ook in de brief van 31 oktober jl. over klokkenluiders aan uw Kamer heb laten weten.¹⁷ Deze veranderingen in de cultuur acht ik noodzakelijk om herhaling van vooringenomen handelen, respectievelijk institutionele vooringenomenheid, in de toekomst uit te sluiten.

Vraag 46

Welke ambtsmisdrijven zijn er gepleegd door de Belastingdienst?

Vraag 48

Bent u bereid het OM te vragen om onderzoek te doen naar mogelijke ambtsmisdrijven bij de Belastingdienst, nu vaststaat dat er onrechtmatig gehandeld is?

Antwoord vraag 46 en 48

Zie antwoord vraag 10. Op dit moment is nog niet duidelijk of ambtsmisdrijven zijn gepleegd. Indien blijkt dat ambtsmisdrijven zijn gepleegd, dan wordt daar vanzelfsprekend tegen opgetreden. Hierbij wordt ook aangifte gedaan. Het OM beslist zelfstandig over het wel of niet instellen van onderzoek.

Vraag 49

Wanneer wist u dat er onrechtmatig gehandeld is? Welke acties hebt u toen ondernomen?

Antwoord 49

In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is aan de orde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toeslagvoorschotten in de CAF 11-zaak onrechtmatig is. De Adviescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar het handelen van Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 50

Kunt u aangeven wat er over CAF 11 en CAF-zaken stond in het overdrachtdossier?

Antwoord 50

Er staat niets over CAF 11 of overige CAF-zaken vermeld in het overdrachtdossier. Bij de overdracht is het onderwerp toeslagen op abstract niveau beschreven. Er wordt in algemene zin benoemd dat de Nationale ombudsman aandacht blijft vragen voor burgers die in de knel komen

¹⁷ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 534.

als gevolg van hoge terugvorderingen. Er is geen concrete verwijzing naar het rapport "Geen powerplay maar fair play" opgenomen.

Vraag 51

Welke overleggen hebt u met uw voorganger gepleegd over CAF en CAF 11-zaken?

Antwoord 51

Er hebben geen specifieke overleggen tussen mijn ambtsvoorganger en mij plaatsgevonden over CAF en CAF 11-zaken. Wel is het zo dat ik met enige regelmaat mijn medebewindspersonen over dit onderwerp informeer.

Toeslagen. Compensatieregeling CAF 11

Directoraat-generaal Belastingdienst/Corporate dienst Vaktechniek

Besluit van ..., nr. 2019-200258, Staatscourant 2019, ...

De Staatssecretaris van Financiën heeft het volgende besloten.

Dit besluit bevat regels voor de verstrekking van een compensatie in het kader van CAF 11.

1. Inleiding

De Adviescommissie uitvoering toeslagen (hierna: de Adviescommissie) heeft op 14 november 2019 het interimadvies "Omzien in Verwondering" uitgebracht. De aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. De Adviescommissie stelt een compensatieregeling voor. Voor het toekennen van compensatie aan de ouder die onderdeel uitmaakt van het CAF 11-onderzoek zal in een wettelijke grondslag worden voorzien. Vooruitlopend op deze wettelijke grondslag is goedgekeurd dat de Belastingdienst/Toeslagen de door de Adviescommissie voorgestelde compensatie al uitvoert.

De Adviescommissie onderscheidt zes elementen van compensatie:

- a. Compensatie voor correctiebesluiten.
- b. Compensatie voor veronderstelde immateriële schade.
- c. Compensatie voor veronderstelde materiële schade.
- d. Compensatie voor invorderingskosten.
- e. Compensatie voor proceskosten.
- f. Bedragen die in mindering worden gebracht.

Voorts wordt een aanvullende compensatie aangeboden voor schade door gedwongen verkoop van bezittingen en de gevolgschade die de compensatie heeft voor toeslagen.

Bovenstaande elementen uit het interimadvies zijn overgenomen in dit besluit. De elementen a t/m e komen terug in onderdeel 3 van dit besluit. De aanvullende compensatie is opgenomen in onderdeel 4 van dit besluit. Ten slotte komt het element f terug in onderdeel 5 van dit besluit.

Gebruikte begrippen en afkortingen:

Awb	Algemene wet bestuursrecht
CAF	Combiteam Aanpak Facilitators
Ouder	Ouder als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet kinderopvang
Neerwaarts correctiebesluit	Het besluit om de aanspraak op kinderopvangtoeslag te verminderen - met inbegrip van het besluit tot stopzetting - naar aanleiding van het onderzoek in verband met de bevindingen van het CAF-team
Wet IB 2001	Wet inkomstenbelasting 2001

2. Doelgroep

Dit besluit voorziet in een compensatie voor de ouder die onderdeel uitmaakt van het CAF 11-onderzoek bij de vaststelling (van het voorschot) van de kinderopvangtoeslag. Het gaat dan om de ouder ten aanzien waarvan de Belastingdienst/Toeslagen correctiebesluiten over de berekeningsjaren 2012,

2013 en/of 2014 heeft genomen en (het voorschot van) de kinderopvangtoeslag is stopgezet of is teruggevorderd. Voor de toepassing van dit compensatiebesluit wordt ervan uitgegaan dat de ouder die een vooraankondiging ontvangt van de Belastingdienst/Toeslagen een aanvraag voor compensatie heeft ingediend.

De compensatieregeling geldt niet voor situaties waarin sprake is van een ernstige onregelmatigheid. Hiervan is sprake:

- als blijkt dat de ouder evident geen recht op kinderopvangtoeslag had in het onderzochte berekeningsjaar; of
- als de ouder ook na (herhaalde) verzoeken om informatie niets van zich heeft laten horen, niet op ingeplande afspraken is verschenen en ook nooit bezwaar heeft gemaakt.

Een ouder die van mening is dat hij of zij door de Belastingdienst/Toeslagen ten onrechte niet tot de doelgroep wordt gerekend, kan een aanvraag tot compensatie indienen. De Belastingdienst/Toeslagen beslist hierop bij voor bezwaar vatbare beschikking.

Er wordt een commissie van drie onafhankelijke deskundigen ingesteld die wordt geraadpleegd als de Belastingdienst/Toeslagen voornemens is geen compensatie te verstrekken. Het oordeel van deze commissie wordt door de Belastingdienst/Toeslagen gevolgd. Als de commissie besluit dat de ouder geen recht heeft op de compensatieregeling, dan stelt de Belastingdienst/Toeslagen dit bij voor bezwaar vatbare beschikking vast.

3. Compensatie

Een ouder als bedoeld in onderdeel 2 heeft recht op een compensatie.

3.1 Elementen van de compensatie

De compensatie bestaat uit een geldbedrag dat de Belastingdienst/Toeslagen uitbetaalt aan de ouder. De compensatie bevat zes elementen, waarvan het zesde element in onderdeel 5 wordt behandeld:

1. Compensatie voor correctiebesluiten.
2. Compensatie voor veronderstelde immateriële schade.
3. Compensatie voor veronderstelde materiële schade.
4. Compensatie voor invorderingskosten.
5. Compensatie voor proceskosten.

De hoogte van de compensatie is de optelsom van de bedragen uit de verschillende elementen. Het bedrag van de compensatie kan in bepaalde situaties worden verminderd (zie onderdeel 5).

Ad 1. Compensatie voor correctiebesluiten

De compensatie is het totaalbedrag waarmee de aanspraak van de ouder op kinderopvangtoeslag voor de berekeningsjaren 2012, 2013 en/of 2014 is stopgezet of neerwaarts is gecorrigeerd na onderzoek in het kader van CAF 11.

Het gaat bij dit element niet om het alsnog uitkeren van de kinderopvangtoeslag voor deze jaren, maar om compensatie voor correctiebesluiten.

Ad 2. Compensatie voor veronderstelde immateriële schade

Deze compensatie betreft een vergoeding voor veronderstelde stress, ongemak en onzekerheid waarmee de ouder is geconfronteerd in de (lange) tijd die is verstreken tussen het eerste neerwaartse correctiebesluit in het kader van het CAF 11-onderzoek en het moment waarop de aanspraak op de kinderopvangtoeslag alsnog volledig is toegekend.

De compensatie bedraagt per aanvrager € 500 voor ieder half jaar dat is verstreken sinds het eerste neerwaartse correctiebesluit en het laatste van de hierna genoemde tijdstippen:

- Het tijdstip waarop de aanspraak op de kinderopvangtoeslag voor de berekeningsjaren 2012, 2013 en/of 2014 volledig is erkend (eventueel na bezwaar, (hoger) beroep of via een herziening).
- De dagtekening van de beschikking met betrekking tot de compensatie.

De bovengenoemde periode wordt naar boven afgerond op halve jaren.

De compensatie voor veronderstelde immateriële schade kan niet meer bedragen dan het bedrag aan compensatie voor correctiebesluiten.

De vergoeding geldt per aanvrager en niet per gecorrigeerd berekeningsjaar.

Ad 3. Compensatie voor veronderstelde materiële schade

Deze compensatie betreft een vergoeding voor veronderstelde materiële schade die is ontstaan door de werkwijze van de Belastingdienst/Toeslagen in het kader van CAF 11.

De compensatie bedraagt 25% van het bedrag van de compensatie voor correctiebesluiten.

Ad 4. Compensatie voor invorderingskosten

Deze compensatie betreft een vergoeding van de kosten met betrekking tot invorderingsactiviteiten van de na het CAF-onderzoek teruggevorderde kinderopvangtoeslag over de berekeningsjaren 2012, 2013 en/of 2014, die de Belastingdienst/Toeslagen aan de ouder in rekening heeft gebracht.

Hierbij gaat het bijvoorbeeld om kosten die zijn gemaakt voor aanmaningen en dwangbevelen en de invorderingsrente die is gerekend.

Als dwanginvordering aantoonbaar heeft geleid tot gedwongen verkoop van bezittingen van de ouder, kan de ouder een aanvraag tot aanvullende compensatie indienen bij de Belastingdienst/Toeslagen (zie onderdeel 4).

Ad 5. Compensatie voor proceskosten

Deze compensatie betreft een vergoeding van de kosten van juridische bijstand conform de reguliere forfaitaire bedragen, voor zover deze kosten niet eerder werden vergoed. Deze forfaitaire proceskostenvergoeding wordt vastgesteld op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht.¹ Hierbij zal een wegingsfactor van 2 (gewicht van de zaak: zeer zwaar) worden toegepast. Daarbij wordt aangenomen dat er geen sprake is van samenhangende zaken.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- De ouder heeft kosten gemaakt voor bijstand door een professioneel gemachtigde met betrekking tot de kinderopvangtoeslag over de berekeningsjaren 2012, 2013 en/of 2014.
- Het eventueel eerder ontvangen bedrag aan proceskostenvergoeding wordt in mindering gebracht op de forfaitaire proceskostenvergoeding.

3.2 Procedure

De Belastingdienst/Toeslagen berekent de hoogte van de compensatie en informeert de ouder hierover schriftelijk door middel van een vooraankondiging. De ouder heeft de mogelijkheid om binnen zes weken na dagtekening van de vooraankondiging hierop te reageren. Vervolgens zal de Belastingdienst/Toeslagen een besluit met betrekking tot de compensatie nemen. Dit besluit betreft een beschikking in de zin van de Awb. De ouder kan bezwaar maken bij de Belastingdienst/Toeslagen tegen deze beschikking. Een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 Awb brengt advies uit over dit bezwaar.

Het in de vooraankondiging genoemde bedrag aan compensatie wordt door de Belastingdienst/Toeslagen, vooruitlopend op de beschikking, zo spoedig

¹ Besluit van 22 december 1993, houdende nadere regels betreffende de proceskostenveroordeling in bestuursrechtelijke procedures.

mogelijk uitbetaald. Tegen de vooraankondiging staat geen bezwaar open. De ouder kan zijn bezwaren tegen de hoogte van de compensatie meenemen bij een eventueel bezwaar tegen de beschikking die volgt op de vooraankondiging.

In de beschikking met betrekking tot de compensatie wijst de Belastingdienst/Toeslagen de ouder ook op de mogelijkheid van aanvullende compensatie (zie onderdeel 4).

4. Aanvullende compensatie

Een ouder, als bedoeld in onderdeel 3, heeft mogelijk recht op aanvullende compensatie.

4.1 Elementen van de aanvullende compensatie

De aanvullende compensatie valt onder te verdelen in twee elementen:

1. Compensatie voor schade door gedwongen verkoop van bezittingen.
2. Compensatie voor gevolgschade voor toeslagen.

Ad 1. Compensatie voor schade door gedwongen verkoop van bezittingen

Als dwanginvordering door de Belastingdienst/Toeslagen aantoonbaar heeft geleid tot gedwongen verkoop van bezittingen van de ouder, kan de ouder op aanvraag voor deze schade een compensatie krijgen.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van gedwongen verkoop van bezittingen door de Belastingdienst/Toeslagen bij de dwanginvordering van een terugvordering kinderopvangtoeslag over de berekeningsjaren 2012, 2013 en/of 2014.
- De ouder maakt aannemelijk dat hij schade heeft ondervonden door de gedwongen verkoop en hoe hoog die schade is.

Ad 2. Compensatie voor gevolgschade voor toeslagen

Als de compensatie, bedoeld in onderdeel 3, ertoe leidt dat de ouder over het kalenderjaar na het verkrijgen van het recht op de compensatie door overschrijding van de vermogensgrens aantoonbaar geen aanspraak kan maken op zorgtoeslag (op grond van de Wet op de zorgtoeslag), huurtoeslag (op grond van de Wet op de huurtoeslag) of kindgebonden budget (op grond van de Wet op het kindgebonden budget), kan de ouder aanvullende compensatie krijgen.

In het kalenderjaar na het kalenderjaar waarin de vooraankondiging is ontvangen, wordt het bedrag van de aanvullende compensatie vastgesteld op het bedrag aan toeslagen dat zou zijn verkregen als de ouder de compensatie niet zou ontvangen.

4.2 Procedure

Voor de toekenning van aanvullende compensatie heeft de Belastingdienst/Toeslagen informatie nodig van de betreffende ouder. De Belastingdienst/Toeslagen kan deze aanvullende compensatie dus niet ambtshalve vaststellen en daarom ook niet tegelijk uitbetalen met de compensatie, bedoeld in onderdeel 3.

De ouder moet een aanvraag indienen bij de Belastingdienst/Toeslagen voor de van toepassing zijnde elementen van de aanvullende compensatie. Hierbij zal de ouder aannemelijk moeten maken dat hij recht heeft op de aanvullende compensatie. Vervolgens zal de Belastingdienst/Toeslagen een besluit met betrekking tot de aanvullende compensatie nemen. Dit besluit betreft een beschikking in de zin van de Awb. De ouder kan bezwaar maken bij de Belastingdienst/Toeslagen tegen deze beschikking. Een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 Awb brengt advies uit over dit bezwaar.

5. Vermindering van de (aanvullende) compensatie

Van de compensatie die aan de hand van de hiervoor gestelde elementen is berekend, moet in sommige gevallen nog een bedrag worden afgetrokken. Dit is om te voorkomen dat een ouder materieel meer kinderopvangtoeslag en compensatie ontvangt dan waar hij recht op heeft. De Belastingdienst/Toeslagen vermindert de compensatie (zie onderdeel 3) en aanvullende compensatie (zie onderdeel 4) op de hierna beschreven wijze.

De Belastingdienst/Toeslagen vermindert de compensatie als volgt:

- Als de ouder een terugvordering kinderopvangtoeslag over de berekeningsjaren 2012, 2013 en/of 2014 niet (volledig) heeft betaald, vermindert de Belastingdienst/Toeslagen de compensatie met het nog niet betaalde bedrag van de terugvordering. Dit geldt bijvoorbeeld ook in de situatie waarin de Belastingdienst/Toeslagen heeft toegezegd geen invorderingsmaatregelen te nemen voor de nog openstaande schuld (beschikking niet verder bemoeilijken). Het bedrag van de terugvordering wordt afgeboekt met het bedrag van de vermindering van de compensatie.
- Als na een neerwaartse correctiebeschikking de ouder in bezwaar en beroep is gegaan en hij daardoor een opwaartse correctiebeschikking heeft ontvangen, vermindert de Belastingdienst/Toeslagen de compensatie met het verschil tussen deze twee beschikkingen. Hetzelfde geldt voor de situatie waarin de ouder een nieuwe toekenning tot een hoger bedrag heeft gekregen.
- Er zijn situaties waarin nog geen definitieve beschikking kinderopvangtoeslag over de berekeningsjaren 2012, 2013 en/of 2014 is afgegeven op het moment waarop de compensatie is vastgesteld. Als de Belastingdienst/Toeslagen de definitieve beschikking kinderopvangtoeslag op een hoger bedrag vaststelt dan waarmee bij de bepaling van de compensatie voor correctiebesluiten rekening is gehouden, wordt het bedrag van de compensatie op basis van dit besluit alsnog met dat verschil verminderd. De te compenseren invorderingsrente wordt verminderd met de rente die ten aanzien van de kinderopvangtoeslag voor hetzelfde berekeningsjaar wordt vergoed ingevolge art. 27 Awir. Indien achteraf blijkt dat de compensatie op grond van het voorgaande tot een te hoog bedrag is uitbetaald, kan dat bedrag worden verrekend met aan belanghebbende uit te betalen bedragen op grond van de Awir.

De Belastingdienst/Toeslagen vermindert de compensatie voor gevolgschade voor toeslagen met het openstaande bedrag van de terugvordering van de toeslagen waarop de aanvullende compensatie betrekking heeft. Het bedrag van de terugvordering wordt afgeboekt met het bedrag van de vermindering.

De Belastingdienst/Toeslagen verrekent de compensatie en de aanvullende compensatie niet met andere openstaande terugvorderingen of met belastingschulden.

6. Gevolgen voor de inkomstenbelasting en de toeslagen

De compensatie en de aanvullende compensatie vormen geen inkomen uit werk en woning in de zin van de Wet IB 2001. De compensatie en de aanvullende compensatie vinden namelijk niet hun grond in een bron van inkomen.

Nadat de ouder de vooraankondiging met betrekking tot het bedrag aan compensatie heeft ontvangen, maakt dit bedrag voor de vermogensrendementsheffing (box 3) deel uit van de bezittingen van de ouder. Het voordeel uit sparen en beleggen ter zake van het vermogen wordt volgens de wettelijke kaders in de vermogensrendementsheffing betrokken. Hetzelfde geldt voor de aanvullende compensatie.

De compensatie en de aanvullende compensatie kunnen als gevolg van de mogelijk hogere rendementsgrondslag ook gevolgen hebben voor de zorgtoeslag, de huurtoeslag en het kindgebonden budget. Bij overschrijding

van een vermogensgrens in het kalenderjaar na het kalenderjaar waarin de vooraankondiging met betrekking tot de compensatie is ontvangen, wordt een eenmalige aanvullende compensatie toegekend (onderdeel 4.2).

7. Extra compensatie

Ter compensatie voor de mogelijk hogere vermogensrendementsheffing en een eventueel daaruit voortvloeiende afbouw van inkomensafhankelijke toeslagen, wordt een extra forfaitaire compensatie toegekend. De ouder krijgt 1% over het bedrag van de compensatie (onderdeel 3) minus de verminderingen (onderdeel 5). Toekenning van dit bedrag maakt deel uit van de beschikking met betrekking tot compensatie.

Hetzelfde geldt voor de aanvullende compensatie voor schade door gedwongen verkoop van bezittingen. De ouder krijgt 1% over het bedrag van de compensatie voor deze schade (onderdeel 4.1). Toekenning van dit bedrag maakt deel uit van de beschikking met betrekking tot aanvullende compensatie.

8. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

9. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Compensatieregeling CAF 11.

Dit besluit zal in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, ...

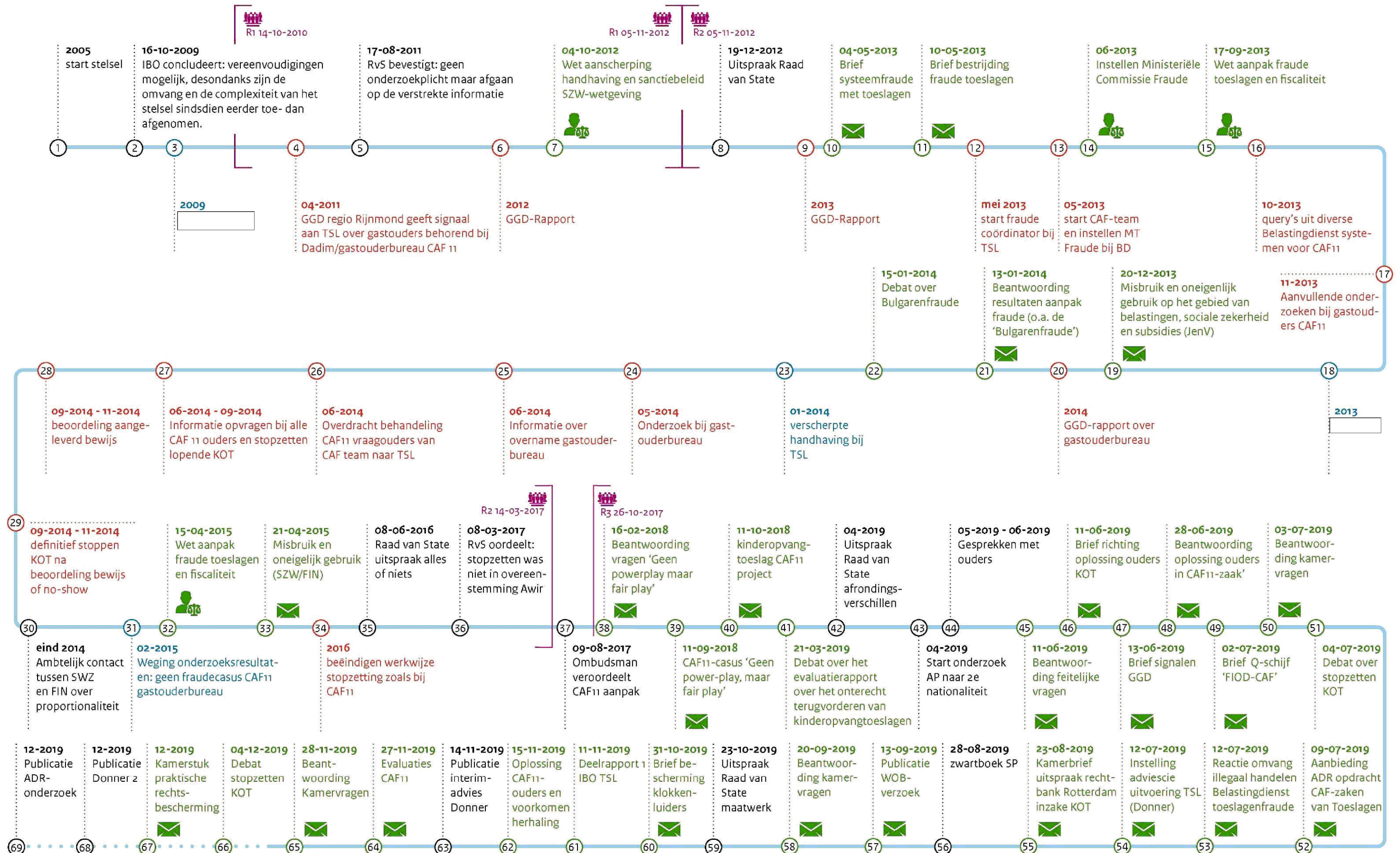
De Staatssecretaris van Financiën,

namens deze,

Fiscale en Juridische Zaken

Wat is er gebeurd rondom CAF/toeslagen?

- Fraude-gerelateerd
- CAF11-gerelateerd
- Parlementaire zaken
- Overig

2014 - 2016: Toeslagen zet lopende toeslag stop vóór beoordeling bewijsstuk is afgerond en maakt onvoldoende helder welke bewijsstukken ontbreken.